

Otázka: Psychologie osobnosti

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): alsk

Osobnost

- Celoživotní vývoj – zraní (biologické), učení (interakce) už do prenatálního období
 - Vývoj plodu v těle matky
 - 9 kalendářních měsíců
 - Blastemové období
 - Odplodnění po 1. srdeční odezvy
 - Embryonální
 - Utváření nervového systému
 - Od 4. týdnu po 4 měsíce

- Fetální období
 - Do porodu, dozrání orgánů
- Novorozenecké
 - Do 6 týdnů
 - 22 hodin spánku
 - Poznávání, reflexy - dýchací, polykací, vyměšovací, sací, uchopovací, babinského
- Kojenecké
 - Od 6 týdnu do 1 roku
 - Rychle roste
 - Zvedá hlavičku
 - 6. měsíc - sedí s oporou
 - 9. měsíc - chodí po 4
 - První krůčky, jemná motorika, zlepšování zraku, sluchu
 - Hmat - do pusy
 - To co nevidí - není
 - Řeč - začíná
- Batolecí

- Od 1 roku do 3 let
- Zlepšování hrubé motoriky
- Rozvíjí se řeč
- Samo může chodit
- Poznávání předmětu, času
- Separační úzkost (po odchodu rodiče)
- Období negativismu
 - Vzporování odmlouvání
 - Osamocená hra, hra nápodobou dospělých, zvířat
- Předškolní
 - 3-6 let
 - Zrychlená přeměna postavy -> 1. tvarová proměna postavy
 - Prodlužování trupu, končetin, zvýraznění krku a pasu
 - Činnost - hra - mění se sociální role
 - Loktabulace - lži kvůli nedostatku informací
- Mladší školní věk
 - 6-11 let

- Školní zralost
 - Tělesná
 - Kognitivní
 - Schopnost myšlenkových operací
 - Citová - sebekontrola
 - Sociální - kolektiv
 - Motivační - postoj ke škole
- Změna denního režimu
- Učení - nutná pozornost
- Rozvoj myšlení
- Rozvoj vztahů (egoismus -> přátelství)
- Pubescence
 - Starší školní věk
 - 11-15 let
 - Spojen s pubertou
 - 2. tvarová proměna postavy
 - Tělesný růst, změna obličeje, přibývání hmotnosti

- Velké množství hormonů pohlavních (testosteron, estrogen)
- Sekundární pohlavní znaky
 - Růst ochlupení, hlas, růst
- Dívky - dříve puberta
- Vztah ke starší generaci : kritičnosti
- Období druhého negativismu
- Sekundární akcelerace - dlouhodobé zrychlení tělesného vývoje
- Rozodování o profesním zaměření
- Denní snění
- Zlepšení logické paměti
- Adolescence
 - 15-18/23 let
 - Středoškolák
 - Pak -> práce
 - -> Vš
 - Delší partnerské vztahy
 - Kritika od starší generace

- Málo soc. zkušeností
- Trend pozdního odchodu od rodičů
- Dospělost
 - 18/22- 60 let
 - Raná: 18/22 - 35 let
 - První práce -> a postup v kariéře
 - Založení rodiny -> snaha ji uživit -> výrazně pozdní věk
 - Role rodičů (1. krize v man 3-7 rok)
 - Střední
 - 35-45 let
 - Samostatnější děti
 - Matky zpět do práce
 - Stabilizovaná soc. síť
 - Úbytek výkonnosti
 - Druhá vývojová krize manželství 17, 25 let
 - Nevyhnutelnost stáří
 - Osamostatnění dětí

- Pozdní
 - 45-60 let
 - Klesající pracovní výkonnost
 - Zdravotní problémy
 - Celkové „usazení se“
 - Dlouhodobá nezaměstnanost x profesionálně na vrcholu
 - Pocit prázdného hnízda - odchod dětí
 - Role prarodičů
- Stáří
 - 60-? let
 - Rané -75, pravé
 - Opotřebením jedince
 - Závislost na ostatních
 - Vyrovnávání se s nadcházející smrtí, smrt přátel, partnera
 - Pocit osamělosti

Teorie Osobnosti

- Sigmund Freud
 - Zabývá se dětmi
 - Nezabývá se zdravými jedinci
 - Orální stadium
 - Anální stadium
 - Lakomý, puntičkář
 - Falické stadium
 - Oidipův a Elekťin komplex
 - Latence -> škola
 - Genitální stadium
- Erik H. Erikson
 - Překonání překážky
 - Nedojde k tomu-> zabrzdění
- Jean Piaget
 - Heteronomní - co po nás chce společnost
 - Autonomní (jednání) od 12 let - vytvoření vl. Názoru

- Vývoj poznávacích funkcí
- Morální vývoj dítěte

Struktura osobnosti

- můžou se měnit některé složky
- Schopnosti, rysy, temperant, charakter = psych. Vlastnosti
- Motivy a postoje
- Volné vastnosti
- Vlohy a dispozice
 - Vrozené, dědičné
 - V příznivýc podmínkách -> schopnosti
 - Intelektové
 - Psychopotorické
 - Umělecké
- Relativně stále rozložení jedince
- Vnitřní uspořádání
- Umožní vyvodit, co jedinec udělá

Schopnosti

- Soubor předpokladů pro dosahování vysokého výkonu v určitém oboru
- Základ:
- Vlohy - možnosti a meze vývoje
- Nadané - nadprůměr
- Talentované - vysoký nadprůměr
- Vnímání, psychomotorika, inteligence

Temperament

- Soubor vrozených vlastností vztahujících se k citovému reagování
- Určuje intenzitu prožívání i projevy chování
- Ovlivňován od narození

Typologické koncepce

- Podle Hippokrata (5.stol.př.n.l.) , Galeus (2.st.př.n.l.)

- Podle tělesných šťáv
 - Sangvinik (sangvis - krev) - veselost, optimista, společenský
 - Flegmatik (flegma = hlen) - klidný, apatický, lhostejný
 - Cholerik (cholé=žluč) - vzteklý, agresivní, výrazná mimika
 - Melancholik (melaincholé=černá žluč) - ponurá, smutná nálad, pomalost, hluboké tvrdé city
- Jung Carl Gustav
 - Extrovert - společenský, otevřený, výřečnost, činnorodost
 - Introvert - uzavírá do sebe sama
 - Zdrženlivost
- Eysenck
 - Hierarchický model struktury osobnosti
 - 4 typy temperamentu (sangvinik, cholerik, melancholik, flegmatik), a to tak, že je dal do souvislosti s emoční stabilitou / labilitou (typ nervové soustavy) vs. introverze / extroverze (typ duše)
- Ernst Kretschmer
 - Konstituční typologie
 - Vychází ze stavby těla
 - Piknik - větší objem hrudníku, kulatá hlava, otevřený, společ., citově kolísavý

- Astenik (leptosom) - vyšší stíhlá, „anorektický typ“, precilivělý, podrážděný, nuzná své chyby, bez humoru, egoista
- Atletik - sportovní postava, výkonný, spolehlivý, stojí si za svými názory, až arogantní egoista
- Hodnotová typologie
 - Jaké hodnoty upřednostňujeme
 - Teoretický
 - Ekonomický
 - Estetický
 - Sociální
 - Mocenský
 - Náboženský (ideový)

Charakter

- psych. Vlastnosti související s morálkou a osobností, projevující se v mravní stránce, chování a jednání
- Projevuje se ve vztahu k sobě, práci, ostatním
- Formování působením výchovy

- Ovlivněn sebehodnocením a temperamentem
- Kontrolní mechanismus: svědomí

Povahové rysy

- K hodnocení povah druhého člověka
- Psych. Vlastnosti člověka, projevují se jednáním a chováním
- Stálost během života
- Bipolární znaky
 - K hodnocení
 - Extroverze - introverze
 - Stabilita - labilita
 - Afiliance - hostilita
 - Dominance - submise
 - Egocentrismus - altrismus
 - Maskulinita - feminita
 - Aktivita - pasivita

